

Metodika použitá pri monitoringu spravodajstva

Metóda a spôsob zaznamenávania údajov pri analýze spravodajstva musí dostatočne vystihovať jednotlivé sledované parametre. Tie sú určené cieľom a zameraním analýzy spravodajstva. V rámci plánovaných monitoringov, realizovaných Kanceláriou Rady pre vysielanie a retransmisiu od roku 2000, ktorých zameranie bolo okrem iného aj na prezentáciu politických subjektov, boli ako sledované parametre stanovené:

- priestor venovaný sledovaným subjektom
- spôsob ich prezentácie
- nekorektné správy.

V rámci týchto sledovaných parametrov boli relevantnými tie správy spravodajského programu, v ktorých boli tieto subjekty prezentované. Časový priestor venovaný sledovaným subjektom bol meraný v sekundách. Osobám, ktoré zastupovali sledovaný subjekt, sa čas pripisoval, keď:

- osoba bola priamo prezentovaná - t.j. osoba dostala priestor na vyjadrenie, hovorila na kameru alebo mikrofón
- osoba bola prezentovaná sprostredkovane, nepriamo - t.j. o osobe sa vyjadroval iný subjekt, napríklad politik alebo občan, o osobe hovoril alebo ju citoval zástupca médiá, osoba bola v zábere a materiál komentoval redaktor.

V prípade, keď subjekt nedostal priestor, ktorý by sa dal zmerať, ale bol v príspevku spomenutý, bol mu pridelený čas 1 s.

Každá z prezentovaných osôb bola zaznamenaná menom a priezviskom a uvádzaná bola jej politická príslušnosť tak, ako bola v médiu uvedená. Ak uvedená nebola, bola doplnená tak, ako je to u osoby všeobecne známe a ako je to aj z kontextu informácie zrejmé.

Ak sledovaný subjekt nebol prezentovaný osobou, bol zaznamenaný taký časový priestor, na akom bola informácia o ňom prezentovaná - v prípade televízie sú to napr. aj ilustračné zábery, logo strany a pod.

Ku každému subjektu bola okrem časového priestoru priradená aj hodnotiacia známka, ktorá vystihovala spôsob, akým boli informácie o sledovanom subjekte prezentované. Hodnotová škála pozostávala z 3 stupňov:

1. pozitívny - kontext informácií, v rámci ktorých bol subjekt prezentovaný, mal pozitívny charakter a informácie o subjekte vyznievali v jeho prospech
2. neutrálny - informácie o prezentovanom subjekte boli vecné, neobsahovali ani pozitívny, ani negatívny kontext
3. negatívny - kontext informácií, v rámci ktorých bol subjekt prezentovaný, mal negatívny charakter a informácie o subjekte vyznievali v jeho neprospech.

Údaje boli zaznamenávané do hárkov a následne spracovávané v počítači v programe

Microsoft Excel.

Sledovanie napĺňania objektivity a vyváženosti monitorovaných spravodajských príspevkov a zároveň kvalitatívny aspekt posudzovania predstavovalo v realizovaných analýzach okrem spôsobu prezentácie sledovaných subjektov aj sledovanie a zaznamenávanie **nekorektných správ**. Ako nekorektné boli označené tie správy, ktoré nezodpovedali kritériám profesionálnej žurnalistickej práce. Podľa L.Hagena sú kritériami žurnalistickej práce predovšetkým:

- relevancia (prezentácia toho, čo si zasluhuje zo spoločenského hľadiska pozornosť),
- presnosť (správa má obsahovať fakty zodpovedajúce skutočnosti),
- transparentnosť (požiadavka uvádzať pri kontroverznej problematike informačné zdroje potvrdzujúce spoľahlivosť informácií),
- vecnosť (žurnalisti by nemali do prezentovaných informácií vkladať vlastné komentáre či hodnotenia. Na vyjadrovanie vlastných stanovísk by mal byť vyčlenený osobitný publicistický žáner - komentár),
- vyváženosť (ide o rovnomerné zastúpenie nielen politických alternatív, čo sa týka rozsahu a úpravy konkrétnej správy),
- rôznorodosť (poskytovanie čo najširšieho výberu informácií),
- aktuálnosť (rýchle informovanie o relevantných udalostiach),
- zrozumiteľnosť (logicky správne radenie faktov, udalostí).

Pri spracovaní projektu a výbere metód bola použitá táto literatúra:

- Denis McQuail, Úvod do teórie masovej komunikácie, Portál, Praha 1999
- Memo '98 Monitoring médií, Pro Media Slovakia, Bratislava 1999
- Michael Kunczik, Základy masovej komunikácie, Karolinum Praha 1995
- Schulz W., Hagen L., Scherer H., Reifová I., Analýza obsahu mediálnych sdelení, Praha 1988
- Média a voľby II, Bratislava 1999
- Otázky žurnalistiky, č.1/1997, č.1/1999
- Správa o stavu vysílání a činnosti Rady ČR pro rozhlasové a televizní vysílání za období 1.1.1999 - 31.12.1999

Vypracoval: Programový odbor Kancelárie Rady